

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

w sprawie z powództwa D. P.

przeciwko J. C.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 kwietnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 20 sierpnia 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego J. C. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 20 sierpnia 2020 r., Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej zasadności wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Zdaniem skarżącego zachodzi oczywista zasadność skargi z uwagi na rażące naruszenie przez Sąd Apelacyjny wskazanych w podstawie skargi zarzutów. Skarżący podniósł, że Sąd drugiej instancji bezpodstawnie przyjął, iż roszczenie powódki zostało należycie udowodnione, naruszając przepisy prawa materialnego odnoszące się zarówno do wykładni oświadczeń woli, jak i instytucji zadatku, w tym art. 394 k.c. Nadto uchybił przepisom postępowania, w szczególności dokonując błędnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, a także poprzez nieprzeprowadzenie dowodów, o które wnioskował skarżący, w zakresie w jakim ich przeprowadzenie było uzasadnione okolicznościami sprawy, w tym w szczególności istniejącymi istotnymi wątpliwościami co do jej okoliczności.

Skarżący nie uwzględnił, że skarga kasacyjna winna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu elementów ją kreujących. Skarżący winien był podać argumenty wykazujące, iż rzeczywiście skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona

i w czym – w jego ocenie – wyraża się ta „oczywistość”, a czego nie uczynił, ograniczając się *de facto* do ogólnikowego wskazania, że doszło do naruszenia przepisów postępowania i prawa materialnego, powołanych w podstawie skargi, nawet bez określenia w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie – poza przepisem art. 394 k.c. - o jakie konkretnie przepisy chodzi. Należy przypomnieć, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2015 r., IV CSK 613/14, niepubl.). Rolą Sądu Najwyższego nie jest domyslanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, niepubl. i z dnia 14 grudnia 2004 r., II CZ 142/04, niepubl.). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania; oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2014 r., sygn. akt I UK 65/14, niepubl., zob. także m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2015 r., III PK 6/15, niepubl., z dnia 13 lutego 2014 r. I PK 262/13, niepubl., z dnia 27 maja 2010, II UK 274/09, niepubl., z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 207/07, niepubl., z dnia 12 lipca 2007 r., III CSK 160/07, niepubl.). Niezależnie od powyższego z lektury uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Apelacyjny dzieląc rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji, uznał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje na wolę stron, którą było nadanie wręczonej przez powódkę skarżącemu kwoty 350.000 zł z tytułu zawarcia umowy funkcji zadatku stanowiącego zabezpieczenie wykonania umowy w postaci

szczególnej, umownej sankcji majątkowej za ewentualne jej niewykonanie. Sąd drugiej instancji stwierdził, że argumentacja skarżącego, zgodnie z którą przekazaną przez niego na rzecz powódki kwotę 350.000 zł należałoby uznać za zaliczkę, a nie za zadatek, bowiem do wręczenia tej sumy nie doszło w dacie zawarcia umowy, jest chybiona, ponieważ czas wręczenia kontrahentowi kwoty, która zgodnie z porozumieniem stron ma stanowić zadatek, nie ma decydującego znaczenia dla samej konstrukcji zadatku, zauważając jednocześnie, że początkowo w orzecznictwie Sądu Najwyższego dominował pogląd, że zadatek musi być dany przy zawarciu umowy, bowiem kwota wręczona kontrahentowi po zawarciu umowy nie może być uznana za uiszczoną tytułem zadatku, jednakże w późniejszych judykatach dopuszczono wręczenie zadatku po zawarciu umowy w terminie uzgodnionym przez strony (por. wyrok SN z 9.12.2011, II CSK 115/11., Lex nr 1147760, wyrok SN z 08.02.2008 r., ICSK 328/07, OSNC 2009/4/60). Argumentacja zawarta w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powtarza jedynie twierdzenia, które już wcześniej były podnoszone przez skarżącego w postępowaniu pierwszo- i drugoinstancyjnym. Analiza zatem wniosku na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, iż Sąd Apelacyjny ferując wyrok dopuścił się kardynalnych błędów, w stopniu przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.